GENT = = NOVA

Periodic Catalanista : : : : Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

SORTIRÁ CADA DISSABTE

ANY XVII — BADALONA 1 MAIG 1915 — NÚM. 700

Redacció i Administració: Carrer Lluc, 51, 53 i 55 i Carrer Sant Francesc, 58 i 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 céntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 céntims

Tots els trevalls se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna a aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista la acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar i sentir en materies religioses, polítiques i socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

Mentides socials i falsetats polítiques

Si analitzèm tractats socials, hi trobarem afirmacions, possiblement en la majoría, de l'ésser individual i col-lectiu, que deuen gaudir d' absoluta llivertat per a proporcionar-se tots aquells medis i valer-se de totes aquelles accions afiançadores de la sèva personalitat. Homes, en la col-lectivitat, posseidors de la plenitut dels drets socials; heusaquí la concreció de les més de les filosofíes socialitzadores.

En l' orde polític, les afirmacions prenen altre aspecte, car si en lo social se parteix de principis humaníssims, en lo polític se tendeix a les conveniencies de partit, que en molts cassos deformen llamentablement el concepte humà de les doctrines.

Per açó deu ésser, que, en lo social, ja hi han teoritzants diabólics, qui, estrafent la vera doctrina, aparten del bon camí, de l'únic camí, a la multitut desorientada, portant-la, no a estudiar la bella concepció d'un ideal, sinó a metallitzar tota acció renovadora; i en lo polític, molts práctics dedicats a la caça d'adeptes o quan menys al manteniment del *stato quo*.

Es antiga en nosaltres aquesta concepció que tenim feta de la vida social i política a Catalunya; i és per açó, que la visita d'un alt personatje de la política espanyola, en l'aspecte local del sèu viatje, ens porta a comentar lo que nosaltres entenèm com a manifestació de feblesa, d'inferioritat ciutadana.

En la visita del quefe del Govern d'Espanya a Badalona,--perqué no dir-ho?—a excepció nostra, hi foren llençades totes les multituts, sense distinció de color polític. ¿Per simpatía? No! Per conveniencia. Els de les dretes, junt amb el senyor Giró, fins ara furibond esquerrà, esperant-lo en l'«Ateneo Obrero» per a veure d'obtenir una subvenció del Gobern; els de les esquerres per a oposar un contrapès a la pressió dretista. La presencia d'uns i altres, no obeía a una plena conciencia d'identificació amb el Gobern. Interiorment, cada hú pensaba com abans, i com ara.

De no ésser nosaltres optimistes per temperament, aqueixes accions obraríen camí a la desesperança; pero com que sabém que tots aqueixos gobernamentalismes no són rés més que una comedia d'orde polític, ens queda sempre el pensament d'una propera reformació.

No obstant, no podèm capir, raonadament, els capgiraments socials i polítics que's deriven de aqueixos actes, puix que'ls catalans no podèm en l'orde social, sense avergonyir-nos de la nostra acció, fer acatament a qui representa l' organisme que és la més ferma resclosa a les nostres aspiracions col-lectives. I en l 'orde polític no sabèm compendre, per molt convenient que'ls sía, que a excepció dels que pel sèu càrreg hi venen obligats, se facin acataments a lo que representa una bén ferma contraposició als ideals que's proclamen com a suprema concepció.

Se'ns dirá, potser, que'ls ideals queden. A lo que hi farèm el breu comentari de que és molt possible, pero enmatzinats de tal manera, que han perdut la puresa del sèu aroma.

Les mentides socials i les falsetats polítiques están al orde del día.

Ens en previndrèm.

Comentari

«La guerra com problema per als educadors». Baix aquest tema ha donat en Lluis de Zulueta una interessant conferencia en el Ateneo de Madrid. El conferenciant considera la guerra actual com un fracàs per als mestres i per a les doctrines pacifistes que 'ls pedagogs de tots els paissos s'esforçaven en inculcar en la joventut.

Es un fet evident que aquets exèrcits que's baten com a feres, que destrueixen les meravelles de l' art i de la historia, que s' atribueixen mutuament les crudeltats més estupendes, estant constituits per homes cults i civilitzats, que han anat tots a l' escola, i entre 'ls quals no hi manquen intelectualitats enlairades, distingits literats, artistes i homes de ciencia.

La guerra és una negació de tots els principis que enorgullien als pedagogs moderns—diu encertadament en Zulueta—dels mestres que des de fá anys han vingut treballant per a fer impossibles les guerres creant entre 'ls homes sentiments de pau.

Impossible negar aquesta obra de pedagogs, peró no's pot tampoc desconeixe que aquesta obra ha arrivat molt poc a la pràctica en les escoles públiques i privades i molt menys als programes oficials de la ensenyança. Confessèm que no és pas precisament el pacifisme el que s' inculca en els nois, ans al contrari, tot l' esforç de l'ensenyament oficial s' encamina a crear un patriotisme arcaic, personificat en el Estat i encarnat en l' exèrcit, com suprema manifestació de la força bruta erigida en religió; un patriotisme que tendeix a fer exclusivament esclaus inconcients de l'Estat, instruments al servei del militarisme.

Ja en Alemanya, després de l'altre guerra, es va fer popular la frase de que la victoria era deguda als mestres d'escola, i avui es pot ben bé repetir que la guerra actual amb ses ferocitats inaudites, ha sigut preparada pels mestres d'estudi, baix l'alta tutela de l'Estat, preparant la joventut per a ingressar a la caserna on acaba de pulir i completar la seva instrucció. Quan entre els elements directors dels pobles domina la idea de que la guerra és un mal necessari segons uns, i un bé segons altres; quan tot és preparar per a la guerra, educant bélicament als infants, rés tè d'estrany que aquesta arrivi i que les conseqüencies siguin les que are estém presenciant.

El pacifisme, en política pedagògica, no ha passat d'ésser una teoria, i segurament no podrà pas ésser rés més mentres hi hagi estats militaristes que menacin constantment l'existencia i la llivertat dels altres.

JEPUS

FINQUES

Si voleu comprar o vendre fent un negoci de pés, amb l'ARQUER us heu d'entendre. (CARITAT, CINQUANTA TRES).

Polítiques

L' U. F. N. R. a Barcelona está en complerta liquidació, i a no èsser els organismes de dit partit en els districtes forans, ja no se'n parlaría gens, si no fos per recordar gestes passades, d'aquella força d'esquerra catalana que semblava havía d'apoderar-se del gobern de Catalunya.

Cada día son més les desersions, i darrerament s'ha presenciat el cas de deixar el partit, per a ingressar al radical, un candidat, l'endemá de resultar elegit.

Diferentes vegades hem parlat de les crissis sofertes per aquest partit, que ha tingut tan efímera vida; partit que s'está morint a causa de sa inconseqüencia i d' haber oblidat que 'l seu primer deure era èsser nacionalista.

Quan en una assamblea a Barcelona l' U. F. N. R. acordaba ingressar en la conjunció republicana socialista, ja varem dir que amb dit acte el partit perdía sa personalitat, sense guanyar nous adeptes. Mes tard, al coaligarse amb els radicals a Barcelona, va renegar de sa historia, i el poble al no sancionar en dues eleccions l' unió, va decretar la mort del partit.

***

Entre varis elements republicans de Catalunya, molts d' ells separats de l' U. F. N. R. desde la seva coalició amb els radicals, s'están fent treballs per a la creació d'un grupo republicá catalá que tingui per obgecte reunir els nombrosos elements que abans formaben en els partits republicans de Catalunya i qu'avui están retrets.

Está anunciat per a molt aviat un manifest programa d'aquest nou agropament polític i també la celebració de varis meetings, el primer dels quals es diu que se celebrará en una població important catalana que no ès Barcelona.

Ignorem lo que 's proposa fer en sa actuació política el nou partit republicá catalá, pero li augurem una trista vida si no s'organitza a base de catalanitat i amb complerta autonomía respecte l'actuació i relació amb els partits actuals espanyols.

Avui ja no ès posible a Catalunya constituir cap partit que no sigui catalanista; car els centralistes de sobres tenen on arredoçar-se, puig si son monárquics lo que sobren son grupets adictes a la monarquia, i si son republicans ja hi ha el radical (?) que comana En Lerroux.

Esperem veure l'orientació que pendrá aquet nou agrupament, per a jutjar-lo.

***

En Romanones ha fet un viatje per terres catalanes, i a Palma va fer un discurs en el que advocá per l'unió de la familia lliberal: lliberals, demócrates i reformistes.

An aquet discurs contestará En Melquiades Alvarez amb un altre, que té anunciat per avui a Granada, i sembla que no refusará l' aliança amb el romanonistes. Per altra part se diu que En Garcia Prieto ja no fará més l' enrabiat i está disposat a entrar en l' inteligencia, si 's reserven per als seus amics algunes carteres.

Els que 's diuen lliberals es disposen unir-se

Mala senyal per a En Dato, puig a Espanya aquestes intel-ligencias sols se fan, interessades, en vigilies de conseguir el Gobern.

***

El discurs d' En Maura, tant esperat pels conservadors, ha tingut la virtut d' agradar en part a tots els enemics del règim, per la valenta crítica que ha fet de les oligarquies dominants a Espanya.

En camvi no ha satisfet gaire an els seus; puix que En Maura al parlar de sa actuació política no ha respost als instints revolucionaris de les joventuts mauristes.

El contingut d'aquet discurs de l'eloqüent polític mallorquí ens ha evidenciat, una vegada més, que'l partit que comanda está molt lluny del poder.

¡I pensar que a Catalunya encara hi había qui creia de bona fé, que 'ls goberns vivien perqué En Maura volía! X.

De l' Ajuntament

Sessió de segona convocatoria del dia 27 del mes passat

Presidí l'Arcalde En Josep Casas, assistint-hi els regidors senyors San Martín, Viza, Padrós Vidal, Martí, García, Estruc, Perejoan, Viñas, Lladó, Nadal i Cuixart.

Després de llegida fou aprovada l'acta de l'anterior.

—Se llegeix el parer de la Comissió de Foment proposant un concurs per a la previsió de la plaça de profesor de l'Escola de Música.

En Padrós Vidal proposa s'hi consigni que les hores de classe serán de 11 a 12 i mitja matí i 8 a 9 i mitja vespre i que'l máxim d'alumnes de dita Escola siga de 20.

El president de la Comissió En Martí li contesta que ja estaba previst i que accepta l'esmena.

En Nadal s'hi mostra conforme, empró extranya que no's ficsi qui ha de jutjar als concursants, observant ademés que dita Escola s'hi hauria d'ensenyar solsament solfeig, piano i técnica musical deixant la de violí, puix entent que aquestes escoles deuen èsser molt reduides o molt ampliades.

En Martí replica que si En Nadal vol fer creure incompetencia a la Comissió que ho digui clar, puix la provisió d'aquesta plaça s'ha fet en forma análoga amb altres, citant el cas de la de Director de Laboratori; aixó no vol dir, afegeix, que la Comissió s'assesori de persones competents.

En Nadal insisteix i indica que podria entrar en el Jurat un regidor music En Botey i el mesrre Burrull director de l'Academia Arnús.

En Padrós Vidal s'hi oposa puix d'una manera indirecta vol En Nadal fer veure incompatibitat a la Comissió. Lo que demana aquest, diu, es unes oposicions i no un concurs que's ficsa en el parer, i en el que'ls concursants deurán acreditar amb títols i estudis les seves aptituts.

En Nadal esplica que'l presentar la seva proposta es perque creu possible els rumors que ha sentit de favoritisme en la provisió d'aquesta plaça.—En Martí li contesta que no fà cas d'aquestes insinuacions perque no's concreten i accepta l'ingrés a la Comissió den Botey.—En Perejoan i En Padrós Vidal protesten de les últimes paraules den Nadal.—Aquest contesta que se li va dir de que's nomenaria a un director d'orquesta amb qui's tenia un deute pendent, retirant al meteix temps les seves propostes.—En Martí replica que son gratuites aquestes afirmacions puix que tots els regidors tenen prou independencia

Son aprovats els parers amb les esmenes den Padrós Vidal.

—S'aproven varis parers d'Obres concedint els permisos demanats per En Rafel Padrós, En Joan Ustrell, En Rilló Cantó i C.ª i el «Fomento de la Propiedad».

En Padrós Vidal crida l'atenció de la Comissió d'Obres sobre les referencies que té d'aquesta darrera entitat de que construeix cases que no poden acullir-se a la la llei de cases barates.—Li contesta l'Estruch i la presidencia manifestant que's tindrán en compte.

—Pasen a les respectives Comissions les instancies sobre obres presentades per En Feliu Giralt, N'Agustí Bigaire, En Francisco Salsas, En Joaquim Casadesús, En Ramón Puig, i En Teofil Leé; i de l'«Energia Eléctrica de Cataluña» per a fer *acometides* en els carrers de l' Industria i St. Isidre.

—Se queda enterat del telegrama del President del Consell de Ministres al Arcalde, agraint la rebuda que se li feu a Badalona, i qual text ja coneixen nostres llegidors.

—Se nomena al arquitecte Batllevell per a que periti uns terrenys que s'han d'expropiar d'un cami veinal.

—A proposta de la Comissió de Governació s'accorda adquirir una estufa de cultiu de microbis per a el Laboratori.

—S'en llegeix un'altre de la especial d'Aixamplis per a que's demani estudi del plan d'aixamplis i autorització per a obrir un concurs quines bases ha fet l'arquitecte senyor Amigó.

En Nadal demana s'incloieixi en la proposició el parer del arquitecte senyor Batllevell, aceptantho En San Martín i quedant la proposició 15 dies sobre la taula.

—Es aprovada la nómina de la brigada eventual en la que'ls jornals pugen 194'50 ptes. i els carros 180 ptes.

—Passa a estudi, de la Comissió d'Hisenda, per a estudi, una instancia del Patronat de l'Escola d'Arts i Oficis per a que l'Ajuntament accepti la petició de la Junta Liquidadora del local de l'avans Cooperativa «La Bienhechora», ont se pensa instalar-hi dita Escola, i que demana sigui l'Ajuntament qui adquireixi el local.

—S'accorda adquirir material nou per a l'estufa de cultiu de microbis que's té el Laboratori, i que s'ha espatllat. I que s'autoritzi al agent Subirats per a que faci el repart del 1 per 100 sobre les cédules.

—Se classificà d'inútil per defecte físic al minyó de 1905 En Felip Forn Roselló resident a Chile, a qui se li habia concedit l'indult de fugitiu.

I no habent-hi més assumptes a tractar s'aixecà la sessió.

Plou i fa sol

«Plou i fa sol,
les bruixes se pentinen.
Plou i fa sol,
les bruixes porten dol».

Les bruixes porten dol d'una altra bruixa
i llencen els seus plors damunt la plana.
Pentinen llurs cabells negres de boira
i s'emmirallen dalt d'un cel de festa.

Plou i fa sol.
Les bruixes porten dol i totes riuen,
i riuen perque el cel somriu. I ploren
perque és perdut al lluny un petit núvol
i junt amb éll hi anava un altra bruixa.

Plou i fa sol.
Les bruixes porten dol i fan la dança
i llurs cabells el sol els torna roços.
Les bruixes fugen lluny i al lluny se perden
empeses per l'esclat d'una rialla.

Plou i fa sol.
I els infants en la terra també riuen.

R. Ribera Llovet

Excursió a la Serra de Montgrony

I

Si tenim la sort d' envellir,—que aixís creièm que serà, car en tenim l' esperança,—no voldrém pas altre cosa que saber recordar d' una manera clara les belles hores fruides en la nostra joventut, tal com are en aquesta freda nit d'hivern evoquèm els encisos de les nostres excursions dels dies càlids. I és evident que, per a tenir una plàcida vellesa, la joventut ha d' haver estat moralment sana, virtuosa i austera, sense que ni una ombra de pecat enterboleixi l'enteniment, i sense que mai la vida hagi de deixar d'ésser ben hermosa i ben alegre; de la mateixa manera que are nosaltres trobèm delitosissims els records de l'estiu, havent-lo empleat en coses tan bones, boniques i alegres com l'excursionisme. Si haguessim empleat aquelles jornades amb vulgaritats i vicis, és ben segur que aquets no serien pas bellament fruïts com per nosaltres al evocar-los avui per a que 'ls nostres estimats amics i llegidors endevinin en aquestes ratlles les plaents emocions d'una excursió a l'alta montanya catalana.

El camí més dret per anar a la serra de Montgrony, és anar-s'en a Ripoll prenent a la estació del Nort de Barcelona un tren de la línea de Sant Joan de les Abadeses. Començarèm a descriure aquet viatje des de la sortida de Mollet, per haver ja fet la descripció de Badalona fins a Mollet en tren, en les ressenyes de les nostres excursions a Sabadell i a Castellar del Vallés.[1] També advertím que havent-ne ja fetes varies d'anades a Montgrony, no fixarèm cap data, (sempre hi hem anat pel Agost), les englobarèm, i glosarèm aquelles coses vistes o viscudes que puguin fer més interessant la lectura d'aquesta ressenya, sense que això vulgui significar que posposèm la veritat al cop d' efecte literari.

Ens trobèm en el tren anant Vallés amunt a primera hora de la tarde. Com en gairebé tots els viatges, podríen anotar-se mil anècdotes de les variades converses que s' ouen entre les gents de tota mena, enquibides en un cotxe. Fà una calor asfixiant; tots desitjem que'l tren arribi a les terres més altes. Als 4 Kms. de Mollet ens parèm a la solitaria estació de Parets; poble de 1.200 hab. situat a uns dos Kms. a l'esquerra. I amunt, per entre grans extensions de vinyes i conreus, per la banda del Congost, a la dreta del tren se veu apareixe al lluny entre muntanyes la carretera que vé de Masnou i que fins a Granollers no's deixa de vista, passant pel poble de Palou, que també s'ovira des del tren.

Sóm al Km. 29 de la vía del tren, comptats des de Barcelona. Estació de Granollers-Canovelles. Granollers vila de 6.800 bab., cap de partit i antiga capital del Vallés. En temps dels romans ja era coneguda amb el nom de *Granularia*. En 1418 fou declarada *membre i carrer de la ciutat de Barcelona;* pel juny de 1466 hi morí el Condestable Don Pere de Portugal, a qui la vila havía proclamat rei lluitant contra Joan II; prenguè part i sofrí forces vissicituts en totes les guerres que ha vist la nostra terra, darrerament, en la civil, en la nit del 18 de Gener de 1875, tres mil carlins manats per en Tristany, hi cometeren tota mena de crudeltats. La iglesia de Granollers és gòtica, del segle XII. Aquesta vila té avui grossa anomenada per les fires i mercats. La vía de Sant Joan hi passa pels afores, com també un xic apartada de Canovelles, que's troba a l'esquerra, és un poble de 300 hab. en quin terme hi ha el famós Santuari de la Mare de Deu de Bellulla, que havía sigut de frares domínics.

La vía atravessa el Congost i segueix cap al alt Vallés per la vora esquerra d' aqueix riu. Al Nord el panorama és magnífic: s' oviren al lluny les montanyes de Sant Miquel del Fai i el Farell, i en la vessant de la serra Sant Feliu de Codines o del Pinyó.

Al Km. 32, Les Franqueses, o poble de Llerona, ont la vía de Sant Joan embranca amb la de França. Ja sóm a 175 m. d' altitut. Deixém a la dreta l'iglesia de Llerona d' origen románic i tipic campanar. A l'esquerra del tren i a l'altra banda del riu s'ovira el poble de L'Ametlla. La vía va pujant i s'atravessa l'hermós bosc de cân Tarrés, d' arbres centenaris, lloc ben conegut en aquets darrers anys per les representacións teatrals que s'hi han fet, som dominats breus moments per la nostra ánima de romántics, imaginant-nos indil-liques escenes en aquells indrets encisadors. En la masía Tarrés hi ha l'antiquíssima capella coneguda amb el nom de Santa María del Camí.

La Garriga, vila de 1.500 hab., estació d'aigües molt concorreguda, termes conegudes del romans, se sab que la reina María, muller de Martí l'Humà ja anava a pendre aquelles aigues. Sortint

(1) Vegi's Gent Nova n.° 661 del 1 d'agost de 1914 i n.° 671 del 10 d'octubre de 1914, respectivament.

de La Garriga el tren passa entre xalets i jardins de nova construcció, sembla que's passi per una de les aristocrátiques avingudes de la part alta de Barcelona. A l'esquerra del tren se dominen hermosos paisatjes; l'antiga iglesia de la Doma aprop del riu Congost, i dalt del serrat el molt nomenat santuari de Puiggraciós. Se passa pel pont de cân Palau, de 144 metres de llargada, i a gran elevació sobre la carretera i el riu. Deixèm la nostra veína vall pensant amb la dita «Al Vallés, tot hi és», i penetrèm en l'estret del Congost, entre 'l Montseny i la Garga, d'uns 7 Kms. de llargada, obligat passatge que comunica el Vallés i la Plana de Vic, ont anirèm trobant una continuada i hermosíssima sèrie de quadros naturals, tots de caràcter emocionant i tons enèrgics, ont s'observa com l'enginy humà ha sabut dominar aquella esquerpa encontrada, fent-hi passar, encare que molt costosament, el tren i la carretera. Es preferible colocar-se a la dreta del tren.

Are és curiós veure com el riu i la carretera volten un grós turó, i el tren passa en línea recta gracies a la perforació de la muntanya, és a dir: pel pont de cân Mas atravessèm, a gran alçada, el riu i la carretera, entrant tot seguit al túnel de Figuerò, de 92 metres de llarg, tornant, a la sortida, a passar sobre el riu i la carretera pel pont de Gall-hi-cant. Aquet és el nom d'un caseriu, pertanyent a La Garriga, qual nom, diu la tradició, prové d'haver-hi un gall tancat dins d'una grossa pedra, en la que donant-hi un bon cop de cap encare se sent cantar.

Baixador de Figueró. Sóm a 308 metres d'altitut. A l' altre banda del riu, en la pendent de la muntanya, hi ha el pintoresc poble d'aquet nom, avui de moda per a estiuèjar-hi, ont s'hi han construit bona colla de torres i xalets. Forma municipi amb Montmany, que's troba amagat en la serra del devant, prop de Puiggraciós; aqueixos indrets han sigut maravellosament descrits pel gran prosista Raymon Caselles en la seva celebrada novela «Els sots feréstecs».

Un xic amunt, veièm obrir-se l'hermosa vall de de Vallcárcara, provinenta del Tagamanent, punxagut turó de 1091 m. alt. que forma una de les estribacions del Montseny, i quin cim anèm veient des d'are pels esborancs de les montanyes. Forma municipi amb el caseriu de Santa Eugenia del Congost, que veièm a sota la vía. Més enllà el túnel de Fontmolça, curvat, de 110 m. de llarg i a gran alçada; dessota i avençant vers el riu, una fortíssima muralla de contenció.

Al Km. 47 i a 411 metres d'altitut, hi ha la estació de Sant Martí de Centelles, Abella i Aiguafreda. Aquesta darrera población se troba a sota, a la dreta, prop del riu i la carretera. (Aquesta carretera que venim anomenant és la de Barcelona a Ribas) Abella és un dels caserius pertanyents a Sant Martí de Centelles, poble de 500 hab. que's troba a una hora de distancia a l' esquerra, situat entre muntanyes. Al cim d'un alt turó s'oviren les poétiques ruïnes del castell dels Comtes de Centelles.

Estació de Centelles. Vila de 2.000 hab. a l'esquerra de la vía; al estiu molt concorreguda. Hi ha el palau mai acabat dels comtes de Centelles; és del sigle XVII. La vía vá pujant, la vall s'aixampla i s'entra a la Plana de Vic. Com que també la tarde avança, la calor no se sent tant forta.

Al Km. 58 i a 581 metres d' altitut se para el tren a la estació de Balenyà-Seva-Tona i Taradell. Com se veu en 11 Km. la vía puja 170 m., que ja és molt. Recordèm que en aquet trajecte i a quarts d'onze de la nit una vegada el tren va quedar parat una bella estona al mig camí no podent fer tanta pujada; al cotxe sols erem dues persones; i a fora sols hi havía els barrancs que s'endevinaven en la fosca; hi passàrem una mitja horeta no gaire divertida; avui som gustosos de poder-ho recordar.

Balenyà o Hostalets de Balenyà és un poble d' uns 300 habr que's troba a curta distancia i a l'esquerra de la vía. Tè servei de cotxes per anar a Viladrau. Tona se troba també a l'esquerra i a 2 Km.; té uns 1000 hab. i gran anomenada per les seves aigues; la seva iglesia data del sigle passat, car la primitiva era dalt d'un serrat: avui és un santuari. Seva i Taradell són a la dreta de la vía, i cap als estreps del Montseny.

Anèm creuant la plana de Vic, deixant enrera el Tagamanent i el Plá de la Calma; el gros Montseny queda a la dreta i més cap a llevant les Guilleries; després cap al N. E. les serres d'Aiats, Puigsacalm i Bellmunt. A l'esquerra tenim les muntanyes de Collsuspina i al lluny comencen d'ovirar-se els pirineus. Els panorames són magnífics. S'atravessa la riera de Tona, i abans d'arrivar a Vic, se deixa a la dreta el barri del Remei; se passa el riu Meder per un pont de 60 metres i ens parèm a la estació de la ciutat de Vic. Entre les infantines veus que pregonen, com a totes les estacions un xic importants, les célebres «truites i un tall de vedella, *señores*» oim pregonar els acreditats pans de pessic. Brenèm.

Per a no fadigar al ben volgut llegidor deixèm per un altre número la continuació d' aquesta ressenya.

PERE DE TERA

Voreta del mar
la mare breçola
son tendre infantó
que tant acarona.

Onades d'amor,
el mar si n' hi porta!
corrandes de goig
que son cor enjoia.

Voreta del mar
el nin s' hi breçola
naixent un estel
senyal de penyora.

Si 'l nin sol plorar,
la lluna envejosa
contempla 'l menut
. . . . . .
i aquest ja no plora.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Noves

De cultura.—L'Institut de Estudis Catalans de Barcelona ha publicat el cartell dels premis de 1915, fent-lo públic en la diada de Sant Jordi, patró de Catalunya.

Els susdits premis son el següents: Premi Francesc Vives ofert a «Trevalls d'investigació sobre llengua, historia, art, literatura o arqueologia de Catalunya o bé sobre ciencies».

Premi «Durán i Bas» ofert a una obra jurídica sociaiógica de dret positiu o d'investigació doctrinal o histórica.

Premi Prat de la Riba, ofert a un «Manual sobre alguna de les materies que son obgecte d'ensenyança a l'Escola Industrial de Barcelona».

Premi Isidre Bonsons ofert a Obres sobre Cervantes, les seves creacions literaries o sobre questions d'antecedents i d'influencies.

Premi d'Historia de l'Institut a un treball sobre historia.

Premi de Ciencies del meteix a una Monografia sobre tema científic.

I premi de Filologia també de l'Institut ofert a una Monografia filológica.

El primer, segon i quart se concedirán cada cinc anys, els tres darres anyalment i el tercer se fixarà en la convocatoria que's publicarà dintre el present any.

Es altament lloable la patriótica tasca del susdit Institut en pró de la cultura patria.

••

PALADÁS

De venda en els Establiments de Comestibles
Elaboració continua en la
Confitería «Antiga Casa Domingo»
Carrer del Lleó, 40.-Badalona

••

Casament.—Dilluns d'aquesta setmana van contraure matrimoni en el Monastir de Monserrat l'ilustrat compatrici nostre, el jove metje bactereol-g En Ricard Moragas amb la bella i distingida senyoreta Na Concepció Surroca Caritg filla i germana respectivament dels farmaceutics d'aquesta ciutat nostres apreciats amics, En Joan Surroca Vinyeta i En Joan Surroca Caritg.

Rebin els contraients nostra coral enhorabona i els desitjem forses felicitats en son nou estat i una inacabable lluna de mel.

••

Francisco Viñas Bosch

Afinador de pianos de la casa Chassaigne Fréres
Se proporcionen compres i ventes de pianos de totes marques, nous i d'ocasió
Afinacions i reparacions per importants que siguin

San Bruno, 30 Badalona

Nova Junta.—El Consell Directiu pel present any del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria de Tarragona ha quedat constituit en la següent forma: President, En Manuel Figueras Valls; vi-president, En J. Brú Ferrer; secretari, En Pere Olivella Ricomà; vis-secretari, En Lluis Henriquez; caixer, En Agustí Palau; comptador, En Marcelí Anglés; bibliotecari, En Josep Vendrell; vocals, En Carles Masdeu i En Joan Granada.

••

Oficina Electro - Técnica per a instalacions eléctriques

CARLOS SPADA

Despatx: Sagunto, 123.-Talleres: Arrabal, 102.-Telef., 9103

BADALONA

Instalacions eléctriques de totes classes.—Conservació i reparació de Motors.—Aparells eléctrics.—Motors i material de totes classes.—Depositari de les Lámpares "Z Nitrógeno" de 1/2 Watt per Bujies.—Lámpares des de 100 Bujies fins 2000, per els Voltatjes des de 60 fins 250 i "Z Nitrógeno" per automovils de 1/2 Watt per Bujies des de 32 fins 100 per els Voltatjes des de 12 fins a 16.—Lámpares "Z" i "Z bis" amb reflector; preus economics per a que tothom pugui obtenir el Sol de Nit en les seves habitacions per pocs diners.—¡Proveu-ho i vos convencereu!

••

Homenatge al Mestre Feliu i Vegués.—En la reunió de deixebles del Mestre Feliu celebrada diumenge passat quedà nomenada la comissió que ha de portar a cap els trevalls de l'homenatge al mateix i la qual està composta de la Comissió de Foment i dels deixebles En Geroni Estrany, En Paulí Llobera, En Víctor Poirson, En Miquel Mary, En Llorens Monés, En Josep Moncerdà i En Jacinto Sibina.

••

Donatiu.—Agraint els serveis prestats pel Cos de Bombers en el incendi darrerament ocorregut en el Cotonifici de Badalona, aquesta Societat ha entregat a dit Cos la cantitat de 200 pessetes.

••

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous - 10 cèntims

El quadern d'aquesta setmana publica
Concepte del Regionalisme den F. de P. Masferrer

••

Penyores.—Per diferents conceptes l'Arcaldia ha imposat les següents penyores: de 25 pessetes a dugues vaqueries; de 10 ptes. al vei del carrer de Mar n.º 2; i de 5 ptes. als de St. Joaquim 34 i Riera Folch 154 i 160 i al café del carrer de l'Industria.

••

FESTIVAL PRÓ ENSENYANÇA CATALANA.—S'estant activant els treballs per a la celebració d'un festival popular a benefici de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. S'anomenarà Festa de infants i de flors, habent promés pendre-hi part l'escola Mossen Cinto, l'Esbart Folk-lore de Catalunya, la cobla els Peps de Figueres i l'Orfeó Gracienc. Es molt probable que s'estreni una sardana d'un eminent compositor català el nom del qual es popularissim.

Aquest festival se celebrarà en condicions ventatjosissimes per la finalitat que té, el dia 23 de Maig en el Turó Park de Barcelona, prometent èsser una de nostres grans festes catalanes.

••

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS.—Ha prés posesió del càrrec d'administrador d'aquesta entitat editorial N'Antoni Torras S. en C. la qual ha prés les disposicions necessaries per a que d'aquí en endevant apareguin els volums amb més puntualitat, aixís com s' introduiran notables millores que'ls suscriptors de la mateixa tindrán ocasió d'apreciar.

Segueix encarregat de la direcció literaria d'aquesta biblioteca el distingit escriptor N'Antoni Rovira i Virgili.

••

PRIMERA COMUNIÓ

Gran assortit en tota classe de

ESTAMPES I RECORDATORIS

a preus baratíssims, en la

IMPREMTA J. CASAS :: Reial, 103 - BADALONA

••

ATENEO OBRERO.—Heusaquí l'horari per a les ensenyanses en el present més en aquesta entitat:

Classes diurnes: Per a nois, Párvuls, Elemental, Superior, Solfeix i Piano. Per a noies, Párvuls, Elemental, Solfeix i Piano.

Hores: les de costum.

Classes nocturnes: Elemental (primer i segón curs), Superior, Modelat en fang i talla en fusta, de 8 a 9.

Dibuix artístic i col-lorit, de 7 i mitja a 9.

Francés (primer curs): Dilluns, dimecres i divendres de 7 i mitja a 8 i mitja; i (segón curs), els dimarts i dijous a la mateixa hora.

Teneduria de llibres, dilluns, dimecres i divendres de 9 a 10; i Calcul mercantil el dimars a la mateixa hora.

Algebra elemental dimars i dijous de 7 i mitja a 8 i mitja i Geometria el dimecres a la mateixa hora.

Dibuix lineal, de 7 i mitja a 8 i mitja.

Química elemental, dilluns, dimecres i dijous de 8 i mitja a 9 i mitja; i Física el dimars a dita hora.

Teoria de teixits, dilluns, dimecres i divendres de 8 i mitja a 9 i mitja.

Els dissabtes no hi han classes.

••

CENTRE BADALONÍ.—Demà a dos quarts de cinc de la tarde tindrà lloc en aquesta entitat un Recital de Cansons Catalanes pel Chor de senyoretes de «Cultura Musical Popular» de la que és fundadora i directora artística, la distingida compositora Na Narcisa Freixas i dirigides pel mestre En Josep Aymerich.

El programa d'aquesta simpática festa el componèn escullides cansons catalanes i composicions populars de Valdemir, Sancho Marraco, Schuman, Alié, Lamotte i Narcisa Freixas.

Agraim l'invitació.

••

Tots els que vulguin vestir a la moda, barato i bons genres que vagin a la Sastrería den JOSEP M.ª COLL, Carretera Real, 71.-Badalona.

••

FOOT-BALL.—Demà a dos quarts de 5 de la tarde tindrà lloc un important partit de foot-ball, del Concurs «Copa Bosch», entre els primers *teams* del «Barcelona» i el «Badalona», celebrantse en el camp del carrer den Manresà.

••

PRÓ ORFES BELGUES.—La comissió encarregada de portar a cap el Festival a benefici dels orfes belgues, està fent actius trevalls per a que aquell resulti lo més variat i sugestiu possible. Els antecedents que del meteix tenim, fan que augurem un gran i positiu éxit. En el vinent número procurarem publicar el programa, o part, que està en progecte. Avui sols podem avençar que en el meteix hi figura la *Festa de la Bandera*, similar a la de la Flor, per quin acte, distingides senyoretes han ja ofert el seu abnegat i valiós concurs.

••

Elixir Callol remedio de las Débiles

••

DE LA COMANDANCIA.—Pel Secretari municipal de St. Adrià foren entregats an aquesta Comandancia els subgectes Vicens Navarro i Enric Perna detinguts en dit poble amb un sac contenint 17 kilos de bronze que digueren habien furtat a un carro del carrer d'Eduard Maristany d'aquesta ciutat, i de qual furt no s'en tenía coneixement.

••

Sombreros
Gorres
Colls
Punys
Corbates
Elástics
Lligues

Sempre les últimes Novetats
BONS PREUS
M. RIERA
Mar, 58 - Badalona

DECOMISOS.—Pels guardes Pujol i Batlle foren decomisats al fielat n.º 1 30 litres de vi a un ordinari de Badalona.

El cabo Bellavista i els guardes Pujol i Batlle decomisaren en el meteix lloc 80 litres de vi a un carro de Masnou.

••

EN PRÓ DE LA PAU.—Abans d'ahir, al vespre, va celebrar-se un meeting a la Sala «Picarol» en pró de la pau i d'adhesió al Congrés obrer del Ferrol, que debía tenir lloc els dies 30 d'Abril i primer i 2 del corrent i qu'ha sigut suspés per el Gobern.

Presidí En Fuentes de la Federació Obrera local, en constitució, organitzadora del acte.

Tots els oradors advocaren per la pau i un d'ells tingué frases dures per els obrers badalonins perqué no varen respondre a la crida del meeting, puix no hi habia molta concurrencia. Es digué que la guerra sols favoreixía als polítics, a la teocracia i a la burgesia i que per açó tots els treballadors debien lluità per a que ben aviat es posi fi a la gran hecatombe de la guerra europea.

Després d'un curt resum de la Presidencia s'accordà dirigir el següent telegrama:

«Presidente Consejo de Ministros.—Madrid. Pueblo de Badalona reunido en grandioso mitin organizado por las Sociedades obreras, acuerda protestar contra la suspensión del Congreso Internacional de la Paz que debía celebrarse en El Ferrol».

••

CONTRIBUCIÓ.—El segón trimestre de contribució, se cobrarà en aquesta ciutat dels dies 3 al 8 dels corrents, en el lloc i hores de costum.

••

FURT.—Dimarts passat va desapareixer la criada de la casa n.º 4 del carrer de Sant Pere, emportant-se'n gran cantitat de robes i algunes alhajes. L'aprofitada minyona esperà el moment que'ls sèus amos fossin fora per a poguer fer el paquet.

Avisada la Quefatura de Policía de Barcelona, encomanà la captura de l'aprofitada minyona al inspector senyor Carbonell, qui consegui agafarla el dijous i la posà a disposició del Jutjat junt amb molts dels obgectes robats.

••

CONTESTA.—Ens han dit que 'l periodic *El Micu*, en el seu darrer número, fá públic haber retirat el camvi amb varis setmanaris locals, entre ells GENT NOVA.

Com que ignorem les causes de tal determinació, per no haber tingut la més petita diferencia amb dit periòdic, ens quedem ben tranquils davant d'ella amb el ben entés que'ns té sense cuidado de que'ls senyors d' *El Micu* rectifiquin o no la seva actitut.

••

ESPECTACLES.—*Cine Zorrilla.*—Avui i demà les boniques cintes: *Revista Pathé 317, El fantasma de la felicidad, Adiestramiento de perros para el ejército, La Esmeralda Sangrienta*, i *Las socarronerias de Gribollete.*

Cine Nuevo.—Avui i demà els celebrats números: *Martín*, ventrilec i *Ernest Foliers* imitador de dives; i les pelícoles pels dos dies: *El Rey de los Filibusteros, Mabel i el auto infernal, El becerro de oro* i *La lección del tiempo.*

••

Imprempta-Papereria Joaquim Casas.=Badalona

OBSERVACIONS PLUVIOMÉTRIQUES

durant el mes de Març 1915 verificades per el «Grupu Astronómic Badalonés»

Dies	Altura en mm	Temps	Forma	Vent
2	0'2	m. n.	pluja	N. E.
4	8'5	m. t.	»	V.º
8	0'1	t.	»	S. E.
18	2'4	t.	»	S. E.
19	3'8	t. n.	»	E.
21	0'8	n.	»	E.
22	0'0	m.	»	E.
23	0'2	m.	»	N. E.
26	5'8	t. n.	»	S. E.
28	0'0	t.	»	S. E.
29	0'3	t. n.	»	S. E.
30	0'1	n.	»	E.

Dies de pluja durant el mes. . .	12.
Dies serens durant el mes . . .	16.
Dies núvols durant el mes . . .	13.
Altura en m/m aigua	22'2.
Direcció predominant	S. E.

Serveis de desinfecció practicats per el Laboratori Municipal durant el mes de Març de 1915

DESINFECCIO DOMICILIARIA

Desinfeccions practicades durant la malaltia . . .	75
» » en cas de curació . . .	3
» » en cas de defunció . . .	2
» solicitades per la casa Alberg . . .	1
» » per l'Excm. Ajuntament .	3
Total . . .	84

DESINFECCIO DE ROBES

Número de prendes desinfectades en la estufa . .	142

V.º B.
L' Insptr. Mpal. de Sanitat
Baldomer Solá

El Director,
Alexandre Ribera

ANALISIS VERIFICATS PER EL DIT LABORATORI DURANT EL DIT MES

Orines, 9.—Esputs, 2.—Vins, 1.—Llets, 4.—Aigües, 8 (3 sospitoses pou).—Total, 24.

Badalona 31 Març 1915.

El Director,
Alexandre Ribera